

14. LECKE: ISTEN IGÉJE ÉRTÉK! A MAGVETŐ PÉLDÁZATA

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS:

(*Felhasznált irodalom:* Joachim Jeremias: Jézus példázatai, Kálvin Kiadó, Budapest, 1990
Anton Steiner: Példabeszédek, PPRKHA, Budapest, 1991, Keresztyén Bibliai Lexikon,
Kálvin Kiadó, Budapest, 1995)

A magvető példázatának magyarázata:

A magvető példázata olyan Isten országáról szóló példázat, amely nem fogalmazza meg az elején, hogy most milyen témájú tanítás következik.

Ez egy kontrasztpéldázat. Szembe állítja a kezdeti és a végállapotot. A kezdet jelentéktelen, elcsüggesztő, mégis a befejezés hatalmas. A mostban elrejtve van jelen a jövő. Csak komolyan kell venni, és számítani kell rá. Ez a beteljesülés előtt váró ígélet most kezdődik, ezt mondja Jézus. Az Isten országa rejtett a világban, és akik megértik Isten országának a titkát, azok a jelentéktelen kezdetben már látják a dicsőséges eljövendőt.

Bemutatja a magvető sokszor eredménytelen igyekezetét, majd a minden elképzelést felülmúló eredményt. A magvető nem csügged el a sok nehézséget látva, hanem bízik a gazdag aratásban. Habár az ember szemében hiábavalónak tűnik a küzdelem, mégis kiderül, hogy az eredmény mindent felülmúl. A földműves sem csügged el a sok kellemetlenség miatt.

A példázat középpontjában maga Jézus személye áll, aki hirdeti az Igét. Mégis találkozunk elutasítással és lelki süketséggel. A példázat középpontjában eredetileg nem az ige hallgatója állt, hanem az, aki hirdette az igét.

A legrégebben fellelhető exegézist a mártírhalált halt Jusztin készítette. Szerinte a példázat nem az önvizsgálatra int, nem arra, hogy vizsgáljuk meg a szívünk állapotát, hanem bátorítást ad az igehirdetők számára, hogy az igehirdetés sikertelensége miatt ne essen kétségbe.

A konkrét példázat után egy magyarázatot olvasunk a kijelölt szakaszban. Ez a magyarázat az igehallgatókra vonatkozik.

Magvetés Jézus idejében:

Jézus korában a magvetés alapvetően két módon történt. Vagy a felszántott földre hintették a magot, vagy fordítva, ahogyan ez a példázat is elmondja: először elvetették a magokat, utána szántottak. Ebben a második esetben a magvető szándékosan vet az útfélre, a tövises közé, a kövek közé. Később felszántották az utakat, a tövises, köves területeket is. Köves terület: a mészkövet vékony termőréteg fedi, amit sokszor csak szántás közben vettek észre. Sokszor a kövek sem látszottak a tarlón. Túlzás: 100-szoros termés. A termés mennyiségét nagyon nagy mértékben befolyásolta a termőföld minősége mellett a csapadékmennyiség. Ez a túlzott termés itt azt szimbolizálja, hogy milyen nagy áldás lehet az Istentől áldott munkán.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A mai fiatalok számára nem életszerű már a példázat által felvázolt kép. Mindenképpen érdemes ezért elmagyarázni, hogyan és milyen módon történt a vetés régen – illetve városi fiatalok esetében a mai vetéssel és aratással is érdemes összehasonlítani.

A példázatok elvont magyarázata és absztrakt fogalmazása egy ötödikes számára is csak részben megérthető. A magvető példázata azonban viszonylagosan már jól megfogható a számukra. Az órai munka során az érzelem és beállítódás formálását érdemes elsődlegessé tenni és arra bátorítani a fiatalokat, hogy legyenek nyitottak Isten Igéje iránt. Ez azonban nem működik akkor, ha ki akarjuk erőszakolni a nyitottságot. Sokkal inkább érdemes felmutatni egy-egy példán keresztül, hogy mit jelent „jó földnek” lenni.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és tudja segítséggel értelmezni a magvető példázatát a tankönyvi magyarázat alapján. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: 1Sámuel 3,9 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja értelmezni a szimbólumok szintjén a magvető példázatát a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét és memorizálja: 1Sámuel 3,9

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A magvető példázatának üzenete

Kognitív cél: A magvető példázatának korosztályi szinten való értelmezésének segítése.

Affektív cél: A „jó földdé” váláshoz tartozó érzések és attitűd felismertetése.

Pragmatikus cél: Segítségnyújtás, hogy saját életében felfedezze a „jó földdé” válás lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetés: A lecke kiindulópontja a mag fejlődése. Jó lehetőség a környezetismeret órákon tanultak hasznosítására. A gyerekeknek sok esetben saját tapasztalatuk is van a vetésről, csíráztatásról.</p> <p>a) Power point bemutató: a kenyér útja gabonától a kenyérig. De hogyan lesz a liszthez szükséges gabona?</p>	Közös beszélgetés vagy csoportmunka

	<p>b) Beszélgetés a vetés munkafázisairól, vagy mag ültetése cserépbe, csíráztatás.</p> <p>2. Mit jelentenek az alábbi szólások? Mi a közös bennük?</p> <ul style="list-style-type: none"> - falra hányt borsó - lepereg róla - füle botját sem mozdítja - pusztába kiáltott szó <p>Ezek a szólások megegyeznek abban, hogy az üzent nem jut el a hallgatójához. A hiba nem az üzenetben van, hanem a befogadóban. Ezekon a szólásokon keresztül eljuttathatjuk a gyerekeket annak a felismeréséhez, hogy az üzenet célba érésében milyen fontos szerepe van a megszólított személynek.</p> <p>Isten is megszólít minket: Hogyan? Pl. a hittanórák történeteinek keresztül.</p>	<p>Segítség a példázat képének megértésében.</p> <p>Segítség a példázat üzenetének megértésében.</p> <p>Az üzenet célba érésében fontos szerepe van a megszólított személynek.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Beszélgetési a bibliai példázatról</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mi a közös Isten Igéjében és a búzamazgában? (életet ad, táplál, más javára terem, hasznos, növekedhet, és ha vigyázunk rá, megsokasodik stb.) • Miért hasonlítja Jézus magát a magvetőhöz? • Téged melyik bibliai történet „fogott már meg”? • Mit jelent konkrétan és átvitt értelemben az útépités? • Mitől lehet kemény a szívünk? • Mi lehet a lelkünkben a gyom? • Lehet-e a szívünk mind a négyféle föld egyszerre? • Fel tudunk-e idézni bibliai történeteket? • Mi volt az üzenetük? <p>Jó erről beszélgetni a gyerekekkel, mert bár sok történetet ismerhetnek nem biztos, hogy azoknak az üzenetét meg tudják fogalmazni. Kedvenc bibliai történetem, esetleg mondatom.</p> <p>Jó, ha leírjuk a gyermekekkel, mert ha szóban kérjük a választ az első történet után hajlamosak lesznek a többiek a már</p>	<p>Munkafüzet</p>

	<p>elhangzotat megnevezni saját kedvenc történetnek.</p> <p>2. Aranymondás: <i>„Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!”</i> (1Sám 3,10)</p> <p>3. Énekjavaslat: <i>„Kimegy a magvető...”</i> Jertek énekeljünk</p>	
Munkáztatás		Tankönyv Drámajáték
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

Film:

<https://www.youtube.com/watch?v=oKdpM41cCJA>

<https://www.youtube.com/watch?v=V9IOhGPrRvY>

<https://www.youtube.com/watch?v=YOj6gjoWIfY>

<https://www.youtube.com/watch?v=kU2nuQXk2kc>

<https://www.youtube.com/watch?v=Tpov5-S2nfA>

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/stories/?search=sower>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 57-58. oldal

A képen látható: Kék alapú szöveg mellett szemléltető képek a búzáról.

Az 58. oldalon illusztráció a magvetőről.

A szöveg: Hogyan lehet egyből száz?

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Olvassátok el a kék alapra írt szöveget! Nézzétek meg a búza rajzát, nevezzétek meg, mit láttok!

- Figyeljétek meg a képet! Kit láttok a képen? Hogyan van öltözködve? Mit hord a vállán? Mi lehet benne? Hol történik az esemény?
- Mit csinál az ember?
- Hova eshetnek a magok? Mi lehet ennek a következménye?
- Te voltál-e már vetés idején a földeken? Mit láttál? Hogyan vetik manapság a magokat? (búzát, árpát, zabot, kukoricát stb.)

2. Szövegelemzés

- Hová estek a magok Jézus példázatában? Mi lett a magokkal? Sorold fel az összes lehetőséget a történetből!
- Hogyan magyarázta meg Jézus az értetlenkedő tanítványoknak a példázatot?
- Mit jelent a kemény föld, a sziklás talaj, tövises talaj?
- Mit jelent a jó föld?
- Te melyik talajhoz hasonlítanád magad?
- Mit üzen neked ez a példázat?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!”

- Ezt a mondatot Sámuel mondta az Úrnak, mikor az megszólította. Sámuel miért nevezi magát szolgának?
- Hogyan kapcsolódik ez az ige a példázathoz? Olvasd el a Bibliából a megfelelő részt!
- Melyik az a mondat, amelyik a példázathoz kapcsolja az igét?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Fogadj be engem! – játék feldolgozáshoz

Előkészület: Különböző rövid bibliai Igéket írunk színes lapokra.

Kellékek: színes lap, búzaszemek

A gyerekek választanak egy igés lapot, ami most valamilyen módon megszólítja őket. Erre a lapra ragasztanak egy szem búzát.

Az aranymondás szövegét búzaszemekből rakják ki, fölé pedig ragasszanak egy kalászt.

Drámajáték

Osszuk hármass csoportokba a hittanosokat! Ketten lesznek a föld, a harmadik a mag. Osszuk ki, melyik csoport melyik földet mutatja majd be (ha kevesen vannak, kaphatnak több földet is.) A mag kuporodjon össze, ő próbál majd kikelni, a két föld pedig találja ki, hogyan játsszák majd el a példázatot (kőként összeszorítják, tövisként megfojtják, jó földként segítik és a magasba emelik, stb.) Ha mindent megbeszéltünk/elpróbáltunk, a hitoktató (sőt, még jobb, ha egy szépen olvasó hittanos) olvassa fel a példázatot és a szöveggel egy időben az aktuális trió mutassa is meg, amiről szó van!

2. Élménypedagógiai játék, feldolgozáshoz:

Időigény: 10 perc

Típus: kommunikációs

Teológiai kapcsolódás:

A zavaró körülmények olyanok, mint a tövises növény, az eredményt gátolják. A jó föld előkészítését sok módon lehet érteni. Például úgy is, hogy a zavaró körülményeket kell kiiktatni. Mindent, ami eltereli a figyelmet Istenről, félretesszük, hogy megérthessük Isten üzenetét, hogy tudjunk Őrá figyelni.

Játék lényege:

A játék során átéljük a gyerekek, hogy milyen az, ha egy kommunikációt megzavar valami. Ha van elég idő, akkor lehetőséget adhatunk arra, hogy azt is kipróbálják, hogy milyen az, ha semmi sem zavarja meg a beszélgetést.

Instrukciók:

Álljatok két körbe. Legyen egy külső és egy belső kör. Mindenkinek legyen párja. A külső kör tagjai lépjenek hátra két jó nagy lépést, hogy legalább 2 méterre álljatok egymástól. A belső körben állók feladata: Meséljétek el a külső körben álló párotnak arról, hogy pl. Melyik volt életed legunalmasabb/legizgalmasabb/leghosszabb/legfélelmetesebb napja? *(Bármilyen más téma is lehet.)* A külső körben álló párotnak feladata: mindent pontosan megjegyezni. 2 percet van erre. Szólok, ha letelik az idő. Utána cseréltek, a külső körben álló mesél a belső körben álló párjának.

Zavaró körülmény: mindenki egyszerre beszél. A játék elkezdése után hitoktató maga a két kör között sétálni kezd, hogy még jobban megzavarja a kommunikációt, sőt ő maga is folyamatosan beszélhet, énekelhet, könyvvel hadonászhat vagy bármi mást kitalálhat, amivel megzavarja a párbeszédet.

Megbeszélés:

I. Tények: Mi is történt? Egy-két ember szűrőpróbaszerűen mondja el, hogy mit hallott. Mit tettél annak érdekében, hogy jobban lehessen érteni, amit akarsz mondani? Mit tettél, hogy jobban értsd, amit mondanak neked? Zavartak-e a többiek? Hogyan? Figyeltél-e, hogy zavarsz másokat? Befolyásolta-e a mondanivalódat, hogy megzavarnak? Befolyásolt-e a figyelemben az, hogy zavarnak? Hogyan lehet olyan helyzetet teremteni, hogy megértse egyik ember a másikat?

II. Érzések: Milyen érzés volt egyszerre beszélni? Milyen érzés volt, amikor megzavartam a beszélgetést? Mit gondoltál magadban, amikor megálltam veled szemben, és nem engedtem, hogy beszélj? Elment-e a kedved a beszédőtől? Elment-e a kedved a másik ember meghallgatásától?

III. Tapasztalat: Mi volt a tanulság számodra? Hogyan reagálsz a zavaró körülményekre? Milyen zavaró körülmények vannak az életedben, amelyek elterelik a figyelmedet a feladataidról? Mi terelheti el a figyelmet Istenről? Van-e valami, ami gyakran eltereli a figyelmedet Istenről? Milyen stratégia lenne jó, hogy ne terelődjön el a figyelmed Istenről? Mi segítene abban, hogy ne terelődjön el a figyelmed? Vannak a te életedben is olyan zavaró körülmények, amelyek miatt a szíved nem válik jó talajjává? Ha igen, akkor mit gondolsz, hogyan tudsz te ezen változtatni?

Eredeti játék leírása: Matthew D. Liddle: Tanítani a taníthatatlant, Élménypedagógiai kézikönyv, Pressley Rydge Alapítvány, Budapest, 2008

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

Munkafüzet 1. feladat megoldása

M	A	D	A	R	A	K	S
I	I	S	T	E	N	S	Z
J	Ó	F	Ö	L	D	T	I
M	A	G	V	E	T	Ő	K
A	E	N	I	S	Z	Ó	L
G	Ú	T	S	Z	É	L	Á
S	Z	Á	Z	L	Í	T	S

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 1. zsolt. 1-3. verse: Aki nem jár...

Református énekeskönyv: 215. dics. 4. verse: Bár a hit szívemben...

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 296. Vége van már a szolgáagnak – kánon (+DU)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 130. 1.5. verse: Igazságnak napja, jöjj

Hittankönyv: Tégy Uram engem áldássá (+BS, DU)